

VÕTMEPÄDEVUSTE ARENDAMINE LÕUNA-EESTIS JA VIRUMAAL

VALGA MAVALITSUS

Tööturul on palju madala konkurentsivõimega täiskasvanud töötajaid ja seetõttu viiakse projekti "Võtmepädevuste arendamine Lõuna-Eestis ja Virumaal" raames läbi Lõuna-Eestis ja Virumaal elukestvas õppes vähe osalenud või üldse mitte osalenud täiskasvanutele keele- ning arvutikoolitusi, et nad saaksid tööturul paremini hakkama ja oleksid valmis ka tulevikus end täiendama ja koolitama. Projekt suurendab inimeste motiveeritust õppida eriala või täiendada olemasolevaid kutseoskusi, et olla tööturul konkurentsivõimelisem. Koolituste raames saab kaheksas Eesti maakonnas õppida inglise keelt (kõik maakonnad), eesti keelt (Ida-Virumaa, Valgamaa), läti keelt (Valgamaa) ja digipädevust (kõik maakonnad).

Projekti partnerid on Valgamaa Kutseõppekeskus, Viljandi Kutseõppekeskus ja Ida Viru Kutsehariduskeskus.

- Koolitusi on vaja selleks, et 50+ inimesed saaksid arvuti selgeks. Töölalasel on järjest rohkem arvutiga tööd. Muidugi endal on ka huvitav informatsiooni leida.

- On tarvis, sest tulevik on arvutite, nuti ja äppide päralt. Koolitusi võiks kindlasti jätkata!

- Arvutikoolitus on väga vajalik, just selline algvariant 50+ inimestele. Tahaks ka ajaga kaasas käia. Elu läheb kõik üha enam arvutipõhiseks.

- Arvutikoolitusi on kindlasti vaja seni, kuni on soovijaid. Mina isiklikult olen väga tänulik sellesamase koolituse organiseerijatele.

- Antud koolitust on vaja selleks, et ka inimesed peale 60. eluaastaid saaksid ja oskaksid arvutiga tööd teha. Inimestel jääb julgusest puudu, sest kardetakse, et ei saa hakkama. Kursusel on koos

tore õppida ja õpetaja saab kohe aidata, kui mingi probleem tekib. Kui inimene juba oskab natuke arvutit kasutada, siis tekib tal huvi veel ennast täiendada.

- Arvutikoolitused on eriti vajalikud, et ka vanemaealised inimesed, kes koolis ei ole õppinud arvutit, saaksid ka suhelda internetis, teha pankades toiminguid, saata e-kirju jne. Kuna kursused on väga kallid, pole vanemal generatsioonil võimalik osaleda tasulistel kursustel.

- Selliseid koolitusi on vaja, et hoida ka vanemaid inimesi arvutitega kursis ja üldse kaasaegse nutindusega. Koolitusi on väga vaja, sest vanemaealistele ei ole just väga palju pakkumisi. Ka kaasaegne tööturg nõuab arvuti ja nutinduse tundmist. Minu arvates on selliseid koolitusi tunduvalt rohkem vaja. Teadmised vajavad kogu aeg ka üle kordamist.

- Koolitus võimaldab õppida kaas-aegselt suhtlema. Ühest koolitusest jääb väheseks. Programm on liiga tihe.

- Selline koolitus on pensionäridele eluliselt vajalik, sest arvutikasutust ei ole nad oma nooruses õppinud, kuid ilma selleta tänapäeval enam ei saa. Kogu elu (suhtlus inimeste ja riigiasutuste vahel, bussipiletite ostmine, maksude maksmine jne) on „kolinud“ interneti.

www.registreeri.ee

KOOLITUSJUHT PEAB OLULISEKS PRAKTILISI OSKUSEID

www.registreeri.ee

Valgamaa Kutseõppekeskusel on vedanud, kuna seal töötab tubli koolitusjuht Kristel Unt. Tema ülesandeks on koordineerida tasuta koolitusi üle kogu maakonna. Erinevaid koolitusi pakub kutseõppekeskus palju, alates keeleõppest ja käsitööst kuni plaatija ja pottsepa kursusteni välja. Undi sõnul on tasuta koolitused väga vajalikud, kuna need annavad inimestele võimaluse end täiendada ja seeläbi tõsta konkurentsivõimet tööturul.

Kas koolitajaid leida on pigem lihtne või keeruline? Kuidas te neid üldse leiate?

Valka on koolitajaid raske leida. Suhtlen nii teiste kutsekoolidega, kui ka leian läbi tutvuste. Juhtub ka nii, et sa tead inimest, kes on väga hea praktik, aga mitte mingil juhul ei ole ta nõus tulema teisi õpetama, kuna tal puu-

dub julgus teiste ees esineda või jääb vajaka koolitaja kogemusest.

Millised on kõige populaarsemad kursused? Miks te arvate, et need?

Vanemaealiste inimeste seas on väga suur huvi arvuti ja inglise keele kursuste vastu, kuna mõlemad on tänapäeval eluks vajalikud oskused.

Miks on kutseõpe teie arvates üldse oluline?

Kutseõpe annab meile praktilised oskused ja järjest väärtuslikumaks muutuvad tööturul inimesed, kes omavad mingit kindlat eriala.

Kas arvate, et kutseõpetuse maine on tõusnud? Seda on ju peetud n-ö "lihtsamaks" variandiks.

Töötades täna kutsekoolis, nähes, milliseid võimalused neil on, siis mina julgen küll öelda, et maine järjest rohkem tõuseb. Minu arust on alati olnud enda ala meistrid hinnas ja just kutsekoolidest neid tulla saabki.

Miks võib olla kutseõpe kasulikum kui tavagümnaasium?

Ma ei seaks ühte ettepoole teisest. Pigem peaks noor enda jaoks läbi mõtlema, kelleks ta saada soovib ja millised on tema enda soovid. Kutsekool annab sinule tööturule sisenemiseks praktilised oskused, mida gümnaasium täna ei anna.

Milliseks hindate Valga Kutseõppekeskuse taset?

Oleme suutnud ajaga ühte sammu pidada. Hoone on kaasaegne, õppejõud on praktikud, kes on oma ala spetsialistid. Kuigi laste arv Eestis

kahaneb, oleme suutnud säilitada õppurite arvu. Lisaks noortele õpivad ka meie juures järjest rohkem täiskasvanud, kes on otsustanud enda teadmisi uuendada või õppida täiesti uus eriala. Kutsekool on muutunud paindlikumaks ja on võimaik omandada eriala ka töökohapõhise õppe raames.

Tasuta koolituste kohta rohkem informatsiooni leiab veebilehelt www.vkok.ee/kursus.

Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus:

Tallinna mnt 13, Sillamäe 40202

Tel: 332 0381

e-post: galina.kadnikova@ivkhk.ee

www.ivkhk.ee

Viljandi Kutseõppekeskus:

Looduse tee 2, Vana-Võidu,

Viljandi vald, 70108

Tel: 4333095.

e-post: koolitus@vikk.ee

www.vikk.ee

Valgamaa Kutseõppekeskus:

Loode 3, Valga 68206

Tel: 53008085

e-post: koolitus@vkok.ee

<http://www.vkok.ee/kursus/>

EAKATE ÕPETAMINE VÕTAB AEGA AGA ÕPIHUVI ON VÄGA SUUR

www.registreeri.ee

Projekti "Võtmepädevuste arendamine Lõuna-Eestis ja Virumaal" raames on alustanud juba teine digipädevuste (arvuti) kursus Võrumaal. Nimetatud kursused on teoks saanud tänu ettevõtlikele inimestele, kes on kirjutanud projekti ja saanud rahastuse Euroopa Liidu Sotsiaalfondist. Üks koolitajatest on Kristel Plakso, kes koolitab inimesi arvutite teemal.

Kes on peamine sihtgrupp ja kes üldse koolitustel osalevad?

Siiani on enamus sel kursusel ("Võtmepädevuste arendamine Lõuna-Eestis ja Virumaal") osalejatest pensionärid ja arvutialase ettevalmistuseta täiskasvanud.

Mis on teie arvates kõige keerulisem koolitamise juures?

Iga arvutikursuse (digipädevuste kursuse) juures püüan ma lähtuda koolitavate varasematest oskustest (või nende puudumisest) ja nende soovidest ning ootustest. Ka töö käigus lahendatavad ülesanded püüan siduda koolitavate vajadustega.

Kas koolitusele tulijad üldiselt õpivad kiiresti?

Kui õppijad on eakad, siis nende huvi arvutiõppe vastu on väga suur, kuid õppimine võtab aega. Tegevusi (vajalike programmide ja nuppude leidmine, info otsimine, kirjade kirjutamine, jne) tuleb erinevates ülesannetes ikka uuesti ja uuesti korrata.

Ikka uuesti ja uuesti tuleb selgitada ja näidata tegevusi, mis noortele tunduvad iseenesestmõistetavad.

On teil töös ette tulnud ka veidraid/naljakaid/toremaid juhtumeid?

Enamasti otsime kursuse käigus internetist erinevat infot. Üheks ülesandeks on otsida toiduretsepte, kopeerida üks meelepärane retsept tekstiredaktorisse (Word), võtta ära üleliigne (reklaam, pildid, jne) ning seejärel trükkida see paberile. Ühel kursusel tuli üks osalejatest järgmisel korral kursusele koos kohvi ja koogiga, mille retsepti ta eelmisel korral internetist otsis. Eriti meelde jäävaks tegi selle asjaolu, et koogi valmistajaks oli üks tagasihoidlik mees.

Kui kaua te üldse koolitajana olete töötanud?

Arvutikoolitusi olen õpilastele ja ka täiskasvanutele läbi viinud juba aastast 1989, ajast, kui koolis olid Eestis toodetud personaalarvutid Juku. Olen koolitanud väga erinevas vanuses inimesi, vanim neist oli üle 80-ne.

Aastast 2009 oman täiskasvanute koolitaja (tase 6) kutset.

Mida on oluline arvutiõppe juures meeles pidada?

Arvutikasutust õppides on oluline meeles pidada, et arvuti taga tuleb olla nii laisk kui võimalik. Kursuse algul lepatakse kokku, et kui keegi teab mõnda lihtsamat võimalust (nippi) mõne „asja“ tegemiseks, siis annab sellest kõigile teada. Mulle meeldib õpetamise käigus ka ise kursuslastelt midagi uut õppida. Püüan näidata kursuslastele, kuidas saab arvutit kasutada nii, et ise võimalikult vähe (tühja) tööd tegema peab ning arvuti sinu eest „nüri töö“ ära teeb.

On teil ka endal mõni koolitus, kuhu väga sooviksite minna, või mõni oskus, mida juurde õppida?

Tahaks täiendada oma programmeerimis- ja võorkeeleoskust- need on kursused, kus ma ise õppurina osaleda sooviks.

02.05.–30.05.2018
Viljandi Kutseõppekeskus

MS EXCELI KESKTASEMEL
KASUTAMINE IGAPÄEVATÖÖS
(28 akad t)
Registreerumistähtaeg on
25. aprill 2018

MIINA VÕRO – VITAALNE VANAPROUA ÕPIB UUSI ASJU

www.registreeri.ee

mitte mingil juhul," räägib Võro, et läbi-rääkimiste tulemusena andis ta aga järele.

Et elu huvitavam oleks, siis on ta nii mõnegi kursuse aastate jooksul läbi teinud. „Mul on tunnistus tsiviilkaitse, soome keele, loomakasvatuse konsulentide, kangakudumise ja veel paljudelt teistelt erialadelt," tunnistab Võro, et veel eelmisel aastal proovis ta sulaseametit lambakasvatusega tegelevas talus. „Jälle väga tore kogemus!" tunnistab Võro, kes tegelikult elukutselt on loomaarst ning tegele- nud selle ametiga terve elu.

Koos lapselapselapsetega

Võro eakas sõbranna kirjutab praegu oma elulooraamatut ja on väga õnnetu, et ei saa seda arvutiga teha, kuna lihtsalt ei oska. „Praegu tuleb meil kirjanikke nagu seeni peale vihma, miks siis ei võiks minagi oma elulugu kirja panna ning oma järeltulijatele lugemiseks pakkuda," on ka arvutikursusel väga asjalikult tege- sev Võro tahtmist täis.

Võro ei ole ainus oma suguvõsast, kes Tõrvas arvutikursusel käib. Talle pakub seltsi ta 7-aastane lapselap- selaps Isabel, kes on ta abistavaks pinginaabriks saanud. Ka noorema põlvkonna esindaja õpib nagu mühi-

seb ja teeb kõik edukalt kaasa.

Ükski algus pole lihtne ja ka elu- kogenud proua tõdeb, et esimesed tunnid tõstsid vererõhu ikka kõrgele. „Aga osalejate arv on paras ja kooli- taja jõuab kõigi abivajajateni. Kooli- taja Egon Ilisson on selline, nagu üks koolitaja olema peab," räägib Võro, et nüüdseks on tal olnud juba kuu aja jagu toredaid õppepäevi.

Juba on kasulik

„Praegune arvutioskus võimaldab ristsõnade lahendamisel kasutada interneti abi, pangas käimisel, uudiste lugemisel, endiste humoristide sketšide vaatamisel, noorusaja laulude kuulami- sel, tuttavate õnnitlemisel raadio teel ja muidugi see imeline Skype!" räägib Võro, et näiteks ristsõnades ei tohi mitte kunagi ükski ruut tühjaks jääda.

Miina Võro on eriliselt tänulik lapse- laps Robertile ja tema pruudile Kadile, kes teda oskusi täiendama veensid. „Olgu selliseid tagantõukajaid kõi- gil vanakestel. Haarake ainult kinni igast asjast, mis elu huvitavamaks muudavad," räägib Võro. Naljatlades ütleb ta, et loodetavasti on ka Peetrus arvutioskuse selgeks saanud, et saab ta panna oma Facebooki sõbraks, et saaks kunagi seal üleval chattida.

Oktoobris 80. juubelit tähistav Võro

on eeskujuks kõigile eakatele, kes ehk kardavad, et uute asjade õppimine ei ole enam sünnis. Proovige uusi asju ja saate teada, et see annab elule jälle natuke vürtsi juurde, ja ega need prakti- lised kogemusedki mööda külge maha jookse.

EGON ILISSON, KOOLITAJA

Miina on väga usin õppija ja ka küsija, mis on väga oluline koolitustel osalejate juures. Olen näinud ka neid, kes vaikset nokitsevad ja murede tekkimisel pigem jäävad niisama arvutiekraani vaatama. Miina kindlasti ei ole selline. Kui jänni jääb, siis kohe küsib. Tänavune kursus on väga abistava suhtumisega ja ka üksteist aidatakse usinasti, sest kui miskit selgeks saad ja seda teisele ka õpetad, siis see ainult kinnistab teadmisi.

Väga hea meel on just, et nii Miina kui teised õppijad suudavad endale juba omandatud oskused meelde jätta ja näha arvutiga töötamisel seoseid. Olen alati olnud seda meelt, et ka arvutiga peab katsetama, et jõuda õigete lahendusteni. Kui kõik valed võimalused läbi proovid ja lõpuks õige üles leiad, siis järgmine kord juba läheb lihtsamalt. Iseseisvate tööde puhul tuleb see eriti esile, sest omapead saadakse palju rohkemate ülesannetega hakkama kui varasemalt.

Tõrva arvutikursusel käib Miina Võro, kes tänavu tähistab oma 80. juubelit. Vanaproua meelest on uute asjade õppimine võimalus oma elu huvita- vaks muuta.

Aastal 1938, kui Võro sündis, sai Konstantin Pätsist Eesti Vabariigi pre- sident, Paul Keres sai õiguse mängida males maailmameistri tiitlile, Adolf Hitler pani aluse rahvaautode toot- misele, mida tunneme tänapäeval Volkswagenite nime all.

Elus nii sõda kui erinevaid riigikordi näinud Võro sõnul oli ta alguses kate- gooriliselt selle vastu, et arvutikursu- sele tulla. „Kui mu noored järeltulijad selle ettepaneku tegid, siis ütlesin, et